

ODGOVORI NA UPITE U VEZI INTEGRACIJE

A. OPĆENITO O AKTIVNOSTIMA PRIPAJANJA ISPORUČITELJA VODNIH USLUGA

1. Da bi se pripajanja postojećih isporučitelja vodnih usluga društvu preuzimatelju na uslužnom području uspješno provela, potrebno je da društvo preuzimatelj ima apsolutnu inicijativu u izradi i predlaganju akata, koji čine osnovu za pripajanje (prvenstveno odluke o pripajanju, ugovora o pripajanju i revizije pripajanja, a potom i akata koji slijede: društvenog ugovora, pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, itd.).
2. Pripajanje zahtjeva poznavanje cijelog niza mjerodavnih odredbi propisa, koji mogu utjecati na njegove pravne učinke, i to:
 1. Zakona o vodnim uslugama
 2. Zakona o trgovačkim društvima
 3. Zakona o sudskom registru
 4. Zakona o računovodstvu
 5. Zakona o porezu na dobit
 6. Zakona o porezu na dodanu vrijednost
 7. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
 8. Zakona o obveznim odnosima
 9. drugih zakona.

Pritom treba poznavati i mjerodavne odredbe provedbenih propisa navedenih zakona tamo gdje su takvi propisi doneseni.

3. Od svih navedenih propisa Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (dalje u tekstu: Ministarstvo) nadležno je, sukladno članku 31. podstavak 4. Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“, br. 66/19 i 155/23), davati mišljenje o odgovarajućoj primjeni odredbi Zakona o vodnim uslugama i njegovih provedbenih propisa. Za davanje mišljenja o odgovarajućoj primjeni drugih propisa nadležna su druga tijela državne uprave (npr. Porezna uprava Republike Hrvatske). Ministarstvo može o pojedinim pitanjima iz nadležnosti drugih tijela državne uprave ili institucija koje imaju javnu ovlast davati preporuke za primjenu pojedinih propisa (npr. Državni ured za reviziju) može dati svoj odgovor, ako je konkretna pitanja već raspravilo s tim drugim tijelima ili ako je već steklo neposredne spoznaje o već izvršenim pripajanjima.
4. Inicijativa iz točke 1. ovih Odgovora ne može biti prepuštena društvima koja se pripajaju jer se pripajanje mora provesti po jednoobraznim pravilima, koja u skladu s propisima iz točke 2. ovoga Očitovanja izrađuje i predlaže društvo preuzimatelj, a potom se pristupa pregovorima s društvima koja se pripajaju, s ciljem usklađivanja stajališta. Pregovori mogu biti dugotrajni i zahtjevni, ali društva preuzimatelji su kao takvi određeni Uredbom o uslužnim područjima upravo stoga što se krenulo od pretpostavke da raspolažu i kvalitetama potrebnim za provedbu takve zadaće.
5. Troškove pripajanja snosi društvo preuzimatelj u skladu s člankom 88. stavkom 1. Zakona o vodnim uslugama („Narodne novine“, br. 66/19).
6. Aktivnosti pripajanja zahtijevaju multidisciplinarni pristup odnosno dodatni i koordinirani rad različitih eksperata, koje angažira društvo preuzimatelj, i to: pravnih stručnjaka za trgovačko pravo i pravo sudskih registara, revizora, a gdje je potrebno i poreznih savjetnika. Angažiranju ovih stručnjaka pristupili su sva društva preuzimatelji na uslužnim područjima, na kojima je postupak pripajanja pravodobno pokrenut i nitko, do sada, nije dovodio u pitanje obvezu vlastite inicijative. Isto tako registarski odjeli trgovačkih sudova imaju redovito uredovno vrijeme za konzultacije o ovoj materiji.

7. U Republici Hrvatskoj uslužna područja su različito strukturirana:
10. Uslužna područja gdje se pripajaju isporučitelji vodnih usluga s razdvojenim sustavima javne vodoopskrbe i javne odvodnje, a osnivači su različiti
 11. Uslužna područja gdje se pripajaju isporučitelji vodnih usluga koji pružaju uslugu javne vodoopskrbe s isporučiteljima koji pružaju uslugu javne odvodnje, a osnivači su im isti, ili su djelomično isti
 12. Uslužna područja gdje nije propisana obveza pripajanja
 13. Specifična uslužna područja, s izmiješanom osnivačkom strukturom sa susjednim uslužnim područjima.
8. Unatoč ovoj generičkoj podjeli, ne postoje dva identična uslužna područja, pa nije moguće niti izraditi uniforman obrazac na razini države, koji će se jedinstveno primjenjivati na sva uslužna područja, uz toliko mogućih varijabli.
9. Nakon što društvo preuzimatelj, uz pomoć multidisciplinarnih eksperata, izradi potrebne akte pripajanja, preporuka je pridržavati se nekoliko pravila, kako slijedi_
- Poduzeti sve aktivnosti, prema načelima savjesnosti, poštenja i dobre vjere, radi usuglašavanja tekstova akata pripajanja na razini uprava društava preuzimatelja i društava koja se pripajaju. Tamo gdje to nije moguće bez sudjelovanja osnivača društava koja se pripajaju, a onda treba uključiti i osnivače u ovoj fazi (izravno ili preko uprava društava koja se pripajaju).
 - Problemima pripajanja pristupiti po modelu „korak-po-korak“, tako da se prvo usuglase tekst odluke o pripajanju, ugovora o pripajanju i revizorskog izvješća o pripajanju (provjeriti matematičke izračune i njihovu sukladnost s zakonima).
 - Ako ne postoje, ili se ne očekuju, bitnije nesuglasice o aktima pripajanja, „u paketu“ usuglasiti odluku o pripajanju, ugovor o pripajanju, revizorsko izvješća o pripajanju, društveni ugovor i pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i tako uštedjeti resurse i vrijeme.

B. POJEDINAČNI UPITI I ODGOVORI VEZANI UZ POSLOVNE UDJELE I PRIJENOS VODNIH GRAĐEVINA

- 1. Upit vezan uz pravno tumačenje članka 89. st. 2. Zakona o vodnim uslugama („Narodne novine“, br. 66/19; dalje u tekstu: ZVU). Kako izračunati koliki dio vrijednosti komunalnih vodnih građevina JLS može unijeti kao ulog u temeljni kapital društva preuzimatelja?**

Primjer: Jedinica lokalne samouprave (JLS) je izravan vlasnik komunalnih vodnih građevina te nije do stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima postupila po odredbi članka 146. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 56/13). Sada sukladno odredbi članka 89. stavka 1. ZVU može vrijednost tih komunalnih vodnih građevina unijeti bez naknade ili dio bez naknade, a dio kao ulog u temeljni kapital.

Vrijednost komunalnih vodnih građevina JLS	5.000.000,00 eura
Temeljni kapital društva preuzimatelja	20.000.000,00 eura
Vrijednost imovine društva preuzimatelja	50.000.000.00 eura

Odgovor

JLS koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu prenijele te vodne građevine na postojećeg javnog isporučitelja kojem su osnivač/član do stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima („Narodne novine“, broj 70/23; u daljnjem tekstu: Uredba iz 2023.) dužne su iste prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja na uslužnom području kojem prema toj Uredbi pripadaju i to u roku od 3 mjeseca od njenog stupanja na snagu. Propisano je da taj prijenos bude bez naknade (što je uobičajeno) ili dio bez naknade, a dio kao ulog u temeljni kapital društva preuzimatelja. To znači da JLS koja nije ispunila obvezu iz članka 146. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 56/13) ne može više imati isti status u pogledu stjecanja udjela u jedinstvenom javnom isporučitelju kao one JLS koje su u propisanom roku prenijele komunalne vodne građevine u svom vlasništvu u vlasništvo javnog isporučitelja na svom postojećem području isporuke vodne usluge, a to društvo se u postupku integracije pripaja društvu preuzimatelju na uslužnom području koje je uspostavljeno Uredbom iz 2023. Znači, do stupanja na snagu ZVU-a JLS su imale mogućnost prijenosa vlasništva nad komunalnim vodnim građevinama unosom u temeljni kapital javnog isporučitelja bez ograničenja izračuna vrijednosti toga unosa međutim, stupanjem na snagu ZVU-a taj izračun vrijednosti je propisan člankom 89. st. 2. ZVU-a. To je smisao odredbe članka 89. stavaka 1. i 2. ZVU-a odnosno, u slučaju koji se navodi se radi o naknadnom prijenosu komunalnih vodnih građevina uz ograničenje izračuna vrijednosti toga unosa.

Za izračun vrijednosti budućeg uloga u temeljnom kapitalu zbog prijenosa komunalnih vodnih građevina iz članka 89. st. 1. ZVU-a nije bitna vrijednost temeljnog kapitala i imovine društva preuzimatelja, već postojećeg javnog isporučitelja vodne usluge na čijem se sadašnjem području pružanja usluge nalazi konkretna općina.

Postojeći javni isporučitelj na čijem se području pružanja usluge prije pripajanja nalazi konkretna JLS ima npr. temeljni kapital 10.000.000 Eura. Radi lakšeg obračuna pretpostavimo da ukupna imovina postojećeg javnog isporučitelja vodnih usluga ima vrijednost 100.000.000 Eura. Pod ovim pretpostavkama temeljni kapital toga društva bi iznosio 10% njegove imovine. Taj postotak predstavlja gornju granicu za izračun budućeg uloga u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja na temelju prijenosa komunalnih vodnih građevina koje se naknadno prenose u vlasništvo društva preuzimatelja.

S obzirom da ste naveli da je vrijednost komunalnih vodnih građevina koje se prenose s JLS na društvo preuzimatelja 5.000.000 Eura, samo 10% te vrijednosti se unosi u temeljni kapital društva preuzimatelja odnosno, unosi se vrijednost od 500.000 Eura i taj iznos predstavlja vrijednost poslovnog udjela te JLS u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja. Ostali dio vrijednosti od 4.500.000 Eura unosi se u imovinu društva bez naknade.

- 2. U članku 89. stavku 2. Zakona o vodnim uslugama stoji "procjena vrijednosti komunalnih vodnih građevina provodi se na zahtjev društva preuzimatelja, a dio koji se odnosi na procjenu vrijednosti nekretnina provodi se u skladu s propisima o procjeni vrijednosti nekretnina." "Naše pitanje u vezi ovog dijela članka 89. stavka 2. Zakona glasi: Kada se radi procjena vrijednosti? Prije preuzimanja ili naknadno? Ako se radi naknadno kako se onda može izračunati dio vrijednosti komunalnih vodnih građevina koji se unosi kao ulog u temeljni kapital društva preuzimatelja.**

Odgovor

Svaka JLS bi trebala imati podatak o knjigovodstvenoj vrijednosti komunalnih vodnih građevina koje su njena imovina, a koje se trebalo, sukladno članku 89.st.1. ZVU, prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu Uredbe iz 2023. JLS u svojim poslovnim knjigama vodi podatak o knjigovodstvenoj vrijednosti te dugotrajne imovine i za izračun ograničene vrijednosti za unos u temeljni kapital društva može se koristiti taj podatak. Ako se taj podatak osporava, treba izraditi procjenu vrijednosti te imovine po ovlaštenom procjenitelju, pri čemu treba voditi računa da komunalne vodne građevine nemaju

tržišnu vrijednost, već samo knjigovodstvenu i uporabnu. U ovom trenutku, više nema dovoljno vremena za procjene, pa se to može učiniti naknadno nakon pripajanja.

- 3. Što ako skupština društva preuzimatelja odbije preuzeti komunalne vodne građevine s naknadom iz razloga što je ranije kod preuzimanja javne isporuke vodnih usluga iste preuzimala bez naknade i isključivo kao povećanje dugotrajne imovine (a ne dirajući vrijednost temeljnog kapitala i vrijednost poslovnih udjela)? Kakav je onda slijed događaja sukladno Zakonu o vodnim uslugama?**

Odgovor

Ako skupština društva preuzimatelja ne pristane (ili ne namjerava pristati) na preuzimanje komunalnih vodnih građevina na način da se dio njihove vrijednosti unese u temeljni kapital društva preuzimatelja, a dio postane imovinom društva da bi izbjegla promjenu poslovnih udjela u društvu – takva bi odluka bila suprotna čl. 89. st. 2. ZVU. U takvom slučaju, a isključivo radi ubrzanja cijelog procesa, predlažemo da se sklopi ugovor o preuzimanju komunalnih vodnih građevina na upravljanje (ne i u vlasništvo) društva preuzimatelja, a da se sporno pitanje raspravi pred sudom opće nadležnosti. U takvom slučaju sporno bi bilo samo pravno pitanje, ne i činjenična pitanja i nema razloga da takav spor bude dugotrajan. Ipak, naša je preporuka da se unaprijed skrene pozornost jedinici lokalne samouprave koja želi imati dodatni dio poslovnih udjela temeljem čl. 89. st. 2. ZVU na odredbu članka 5. stavka 3. Uredbe o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga („Narodne novine“, broj 70/23) i na rizik da posljedica udovoljavanja tom zahtjevu može biti povećanje cijene vodnih usluga na području samo te jedinice lokalne samouprave. Odredba članka 5. stavka 3. predmetne Uredbe glasi: „Iznimno od stavka 1. te stavka 2. podstavaka 4. i 5. ovoga članka, ako se fiksni i/ili varijabilni dio cijena vodne usluge poveća, kao posljedica povećanja temeljnog kapitala, po osnovi prijenosa komunalnih vodnih građevina s jedinice lokalne samouprave na javnog isporučitelja vodnih usluga, taj povećani dio može se naplatiti samo na području te jedinice lokalne samouprave, u obliku dodatka izraženog u EUR/mj. i/ili EUR/m³.

C) PITANJA VEZANA ZA PRIJENOS VODNIH GRAĐEVINA ZA KOJE JE JIVU BIO INVESTITOR, A NALAZE SE NA PODRUČJU JLS KOJE NAKON DONOŠENJA UREDBE IZ 2023. PRIPADAJU DRUGOM USLUŽNOM PODRUČJU

- 1. Na koji dan trebamo izvršiti knjigovodstveno izdvajanje dugotrajne imovine koja se odnosi na pružanje vodnih usluga u općinama čije područje nakon stupanja na snagu Uredbe iz 2023. pripadaju drugom uslužnom području? Da li je to dan prenošenja ili neki drugi dan?**

Odgovor

Ovo pitanje ne uređuje Zakon o vodnim uslugama.

Ovo je pitanje predmet Zakona o računovodstvu („Narodne novine“, broj 85/24) i potrebno ga je raspraviti s revizorom ili drugim knjigovodstvenim stručnjakom.

- 2. Bili smo investitor vodoopskrbnog sustava određenih naselja koje su sada na drugom uslužnom području. Izgrađeni sustav nam je predan od strane izvođača radova dana u kolovozu 2024. godine i bio je financiran preko NPOO-a (80% NPOO, 10% HV, 10% investitor odnosno JLS). Predmetni sustav ima vrijednost 3 mil. Eura i vodi se u našoj dugotrajnoj imovini kao investicija u pripremi iz razloga što objekt još nije dobio uporabnu dozvolu. Istu očekujemo dobiti kroz ovaj mjesec. Može li se predmetni sustav prenijeti odvojeno od ostatka vodnih građevina? I po kojim uvjetima?**

Odgovor

Pod činjeničnim pretpostavkama o udjelima financiranja predmetnog vodoopskrbnog sustava iz vašeg pitanja, isti se može prenijeti društvu preuzimatelju na drugom UP bez naknade, s obzirom da područje pružanja vodne usluge u naseljima JLS koja je sufinancirala predmetnu izgradnju prema Uredbi o uslužnim područjima („Narodne novine“, broj 70/23) pripada drugom uslužnom području.

3. Što je s udjelima u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja koji pripadaju općinama čije područje distribucije se predaje društvu preuzimatelju na drugom susjednom UP? Dobili smo uputu da te općine izlaze iz našeg Društva odnosno njegovog temeljnog kapitala. Molili bi da nam konkretno navedete članak zakona (propisa) kojim je to regulirano. Člankom 420. Zakona o trgovačkim društvima regulirano je istupanje i isključenje člana iz društva. Ono se može provesti ako je regulirano Društvenim ugovorom (što kod nas nije slučaj), ali ga može zahtijevati društvo tužbom ako na strani člana kojeg se želi isključiti postoje važni razlozi (ponašanje člana društva kojim se onemogućuje ili znatno otežava postizanje cilja društva pa se zbog toga njegov ostanak u društvu čini za društvo nepodnošljivim). Napominjemo kako kod predmetnih općina to nije slučaj. S druge strane ako određeni član društva ne želi istupiti iz društva, što je razumljivo jer svatko štiti svoj udio u temeljnom kapitalu koji je njegovo vlasništvo (a koje je i Ustavna kategorija), kako se tog člana može prisiliti na to, a pogotovo što se moglo čuti na sastanku da to učini bez naknade?

Ako je točno da predmetne općine gube svoje udjele u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja da li se onda temeljni kapital Društva smanjuje za njihove udjele ili se isti raspoređuju ostalim suvlasnicima Društva i po kojem ključu?

Odgovor

Sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o vodnim uslugama „Javni isporučitelj vodnih usluga je društvo kapitala kojem su jedini osnivači jedinice lokalne samouprave *na uslužnom području*.“ Stoga je intencija zakonodavca bila izričita da jedinice lokalne samouprave izvan uslužnog područja ne mogu biti članovi javnog isporučitelja vodnih usluga. U tom smislu, slučaj članske strukture predmetnog društva preuzimatelja je naslijeđena anomalija.

Daljnja anomalija je i da u bilancu toga društva preuzimatelja nisu prenesene vodne građevine javne vodoopskrbe na područjima općina koje su na drugom uslužnom području, a iz vaših navoda proizlazi da postoji mogućnost da ta imovina nije bilancirana u poslovnim knjigama tih općina (imovina nepoznatog vlasnika). Stoga, ono što vi nazivate „prijenosom distribucije društvu preuzimatelju na drugom UP“ u osnovi jest prijenos upravljanja vodnim građevinama javne vodoopskrbe nepoznatog vlasnika.

Pretpostavljamo da pravnu osnovu članskih prava navedenih općina u postojećem društvu preuzimatelju čine njihova ulaganja u to društvo pa stoga prva anomalija ne može biti otklonjena istupom tih općina bez nadoknade, u smislu odredbi Zakona o trgovačkim društvima. Međutim, s obzirom na jasnu formulaciju članka 12. stavka 1. Zakona o vodnim uslugama, mišljenje ovoga Ministarstva je da, ako predmetne općine ostanu u članskoj strukturi društva preuzimatelja, ne mogu imati dodatno prava glasa iz članka 21. Zakona o vodnim uslugama (tzv. dodatni glas u okviru dvostruke većine), jer se njihovo članstvo temelji isključivo na udjelima u temeljnom kapitalu sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, a ne temelji se i na činjenici da su to jedinice lokalne samouprave s uslužnog područja (jer nisu), u smislu članka 12. stavka 1. Zakona o vodnim uslugama.

Ako navedene općine dobrovoljno i bez naknade istupe iz društva preuzimatelja njihovi se udjeli raspoređuju na ostale članove društva prema postocima udjela koji ti članovi imaju do istupanja.

U pogledu vodnih građevina javne vodoopskrbe i/ili odvodnje s područja navedenih općina smatramo da iste, treba prenijeti ugovorom o prijenosu upravljanja (ne i u vlasništvo) s postojećeg društva preuzimatelja na društvo preuzimatelja na drugom UP kojem predmetne općine pripadaju po Uredbi iz 2023. Na daljnje upravljanje tim građevinama, društvo preuzimatelj treba, prema interpretativnom načelu *analogia legis*,

primijeniti odredbe članka 100. stavka 5. do 9. Zakona o vodnim uslugama, kao da je riječ o lokalnim vodovodima. Podredno, Ministarstvo je ovlašteno takav prijenos odrediti primjenom članka 100. stavka 3. Zakona o vodnim uslugama. U takvoj situaciji, općina može steći poslovne udjele u društvu preuzimatelju samo pristupanjem, na temelju članka 90. Zakona o vodnim uslugama ili pripajanjem svog postojećeg javnog isporučitelja vodne usluge javne odvodnje društvu preuzimatelju ako isto postoji.

- 4. S obzirom da je isporuka vode drugom javnom isporučitelju regulirana člankom 47. Zakona o vodnim uslugama i da one JLS koje su vlasnici isporučitelja i kojima na taj način isporučujemo vodu ne trebaju imati udjela u našem temeljnom kapitalu, pitamo temeljem kojeg članka zakona (propisa) i ako je tome tako kako i na koga rasporediti njihov udio u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja?**

Odgovor

Isporuka vode između društava preuzimatelja na različitim uslužnim područjima uređena je člankom 47. Zakona o vodnim uslugama.

Na ostalo je već odgovoreno u odgovoru pod C.3.

- 5. Kako prilikom prenošenja distribucije u općinama koje prelaze na drugo uslužno područje riješiti potraživanja od krajnjih kupaca? Sukladno našim Općim i tehničkim uvjetima mi možemo isključiti korisnika iz vodovodne mreže tek ako isti ne plati dug stariji od 3 mjeseca? Kako onda prisiliti kupce koje smo predali na drugo uslužno područje da nam izmire račune za vodnu uslugu. Napominjemo kako nisu sva dugovanja podložna ovrsi (bilo da su vodomjeri na "preminulim" korisnicima bilo da određeni korisnici nemaju primanja pa se ni po ovrsi ne bi mogli naplatiti).**

Odgovor

Potraživanja od korisnika vodnih usluga možete riješiti ovrhom na novčanim sredstvima ili drugim oblicima imovine, bez korištenja instrumenta obustave isporuke vodne usluge.

- 6. Kako riješiti problem preuzimanja odvodnje na području općine koju preuzimamo, a koja se ne vodi u poslovnim knjigama bivšeg društva preuzimatelja a niti u poslovnim knjigama te općine? Da li se onda takva imovina procjenjuje i tko ju procjenjuje?**

Odgovor

Ako ta imovina (pretpostavljamo da je riječ samo o vodnim građevinama odvodnje) nije bilancirana ni u poslovnim knjigama općine niti u poslovnim knjigama bivšeg društva preuzimatelja riječ je o imovini nepoznatog vlasnika. U takvom slučaju ne prenosi se vlasništvo, već samo upravljanje predmetnim vodnim građevinama s bivšeg društva preuzimatelja na novo društvo preuzimatelja koje preuzima područje te općine.

Na daljnje upravljanje tim građevinama, društvo preuzimatelj treba, prema interpretativnom načelu *analogia legis*, primijeniti odredbe članka 100. stavka 5. do 9. Zakona o vodnim uslugama, kao da je riječ o lokalnim vodovodima. Podredno, Ministarstvo je ovlašteno takav prijenos odrediti primjenom članka 100. stavka 3. Zakona o vodnim uslugama.

U trenutku prijenosa nije potrebno procjenjivati vrijednost tih vodnih građevina, ali će zbog primjene članka 100. stavka 6. Zakona o vodnim uslugama, koji glasi: „Na lokalne vodovode iz stavka 1. ovoga članka, preuzete na upravljanje javnom isporučitelju vodnih usluga, primjenjuju se odredbe poreznih, računovodstvenih i drugih propisa koji se primjenjuju na komunalne vodne građevine.“ biti potrebno da društvo preuzimatelj izvrši naknadnu procjenu vrijednosti tih građevina. Pritom treba imati u vidu slijedeće postavke: procijeniti novu nabavnu vrijednost građevina, starost građevina, primijeniti amortizaciju od 20

godina tj. po godišnjoj amortizacijskoj stopi od 5%. Za procjenu treba koristiti usluge vanjskog revizora ili vještaka ekonomske struke, s iskustvom u računovodstvu.

D) PITANJA VEZANA ZA PRIPAJANJA DRUŠTAVA KAPITALA DRUŠTVU PREUZIMATELJU NA USLUŽNOM PODRUČJU

- 1. Odredbom čl. 88. st. 6. Zakona o vodnim uslugama propisano je da se temeljni kapital društava koja se pripajaju uzima prema svojoj vrijednosti na dan 31.12.2018. godine. Međutim, što s dugotrajnom imovinom tih poduzeća? Na koji se dan određuje njena vrijednost? Logika nam kaže da se ona treba ocjenjivati prema svom stanju na dan preuzimanja, međutim tražimo da nam to potvrdite ili da nas demantirate.**

Odgovor

Dugotrajna imovina je u bilanci društava koja se pripajaju.

Pripajanje se provodi prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima, što znači da su mjerodavni podaci iz financijskih izvještaja neposredno prije pripajanja. Dio Trgovačkih sudova primjenjuje pravno pravilo iz članka 331. stavka 2. Zakona o trgovačkim društvima, koje glasi: „(2) Sud može upisati u sudski registar odluku o povećanju temeljnoga kapitala ako su financijska izvješća na temelju kojih je ona donesena sastavljena najviše osam mjeseci prije podnošenja prijave (...)“ Iako se ova odredba odnosi na povećanje temeljnog kapitala, pojedini registarski sudovi je primjenjuju zakonskom analogijom, kao pravno pravilo, i na postupke pripajanja.

- 2. Sustav odvodnje u Gradu XX nije evidentiran u poslovnim knjigama društva YY, koje više i ne postoji odnosno ugašeno je prije tri godine zbog nedostavljanja financijskih izvještaja. Također vrijednosti te imovine nema ni u poslovnim knjigama Grada XX. Postavlja se pitanje kako procijeniti tu imovinu i tko ju je ovlašten procjenjivati. Napominjemo kako je starost predmetnih građevina preko 50 godina i da bi njihova vrijednost već trebala biti amortizirana. Hoće li ako je bude, procjena takve imovine, utjecati na promjenu temeljnog kapitala društva YY? Molimo da nam objasnite postupak u koracima pri preuzimanju sustava odvodnje u Gradu XX .**

Odgovor

Za ovo vrijedi sve što je rečeno u odgovoru pod C.6.

U takvom slučaju, prijenos upravljanja takvom imovinom nema učinka na poslovne udjele u društvu preuzimatelju na tom UP.

- 3. Budući da mi kao društvo preuzimatelj moramo preuzeti više društava kapitala, a s obzirom da odluci naše skupštine o preuzimanju prethodi odluka skupštine tih društava kapitala, izgledno je očekivati da se oni svi neće u isto vrijeme pripojiti nama. S obzirom da se kod spajanja društava kapitala sukladno čl. 88. st. 6. Zakona o vodnim uslugama stoji da se temeljni kapitali društva preuzimatelja i društva koje se pripaja ocjenjuje na dan 31.12.2018. godine., to iziskuje i promjenu našeg društvenog ugovora. Znači li to da se naš temeljni kapital i društveni ugovor teoretski može mijenjati na više skupština, više puta? Ili, kao što se moglo čuti na sastanku, dovoljna je promjena društvenog ugovora (i temeljnog kapitala) na jednoj skupštini (valjda posljednjoj od onih na kojima bi se donosile odluke o pripajanju različitih društava)? Dali bi to onda bilo u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima, jer teoretski ako imamo jedno društvo kapitala koje se pripojilo nama na recimo prvoj skupštini, a nije se mijenjao temeljni**

kapital do recimo šeste skupštine, to znači da na svakoj idućoj skupštini to društvo kapitala odlučuje temeljem svog prvotnog udjela u temeljnom kapitalu, a ne temeljem stvarnog udjela budući da se nije mijenjao temeljni kapital i društveni ugovor.

Odgovor

Zakon o vodnim uslugama u članku 92. stavci 2. i 3. dopušta mogućnost izdavanja rješenja o ispunjenju posebnih uvjeta iz članka 16. stavka 5. ovoga Zakona i u slučajevima tzv. nepotpunog pripajanja, što znači da dopušta mogućnost nepotpunog pripajanja.

Vaša daljnja pitanja odnose se na odredbe Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru, koje morate razriješiti u suradnji s ekspertima na čiji smo vas angažman uputili u točki A.6. Izvjesno je da i u slučajevima nepotpunog pripajanja to pripajanje mora biti upisano u sudski registar, a upisa u sudski registar nema bez izmjene društvenog ugovora. Takav društveni ugovor mora sadržavati odredbe o novim članovima, novom temeljnom kapitalu i novim udjelima. Takva članska struktura (nazovimo je članovi prvog nepotpunog pripajanja) odlučuju sa svojom većinom o drugom nepotpunom pripajanju, a članovi drugog nepotpunog pripajanja odlučuju sa svojom većinom o trećem nepotpunom pripajanju, itd.. Postoje načini da se ova procedura pojednostavi, bez obzira što skupštine društava koji se pripajaju donose odluke o pripajanju u različita vremena, ali to je vrsta ekspertize koja se mora dobiti od stručnjaka na koje smo vas uputili u točki A.6.

Sa stajališta Zakona o vodnim uslugama ključno je da se pri svakom pripajanju poslovni udjeli društvu preuzimatelju određuju se prema stanju kapitala i rezervi društva preuzimatelja i društava koja se pripajaju na dan 31. prosinca 2018. (čl. 88. st. 6. ZVU).

4. Općina XX u svojem vlasništvu ima nekolicinu komunalnih građevina zanima nas da li ćemo temeljem trenutnih ili procjenjenih vrijednosti spomenutih građevina moći upisati poslovne udjele u društvu preuzimatelju, nastavno na isječak iz “Vodiča kroz integraciju javnih isporučitelja vodnih usluga”

“Javnim isporučiteljima se prenosi vlasništvo nad komunalnim vodnim građevinama koje su do danas ostale u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, središnjih tijela državne uprave ili drugih pravnih osoba koje nisu isporučitelji vodnih usluga. U zamjenu za prijenos vlasništva nad komunalnim vodnim građevinama, jedinice lokalne samouprave mogu dobiti udio u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja”

Odgovor

Samo za dio građevina koje prenosite u vlasništvo društva preuzimatelja možete steći poslovni udjel u društvu preuzimatelju, sukladno članku 89. stavku 2. Zakona o vodnim uslugama.

Koliki je to udjel detaljno smo obrazložili u odgovoru na pitanje pod B.1.

U odgovoru pod B.3. detaljno smo obrazložili i koje učinke ima odluka skupštine društva preuzimatelja da ne dopusti stjecanje poslovnih udjela po osnovi čl. 89. st. 2. ZVU te koje rizike nosi inzistiranje članova društva koje se pripaja da stekne poslovne udjele sukladno članku 89. stavku 2. Zakona o vodnim uslugama.

5. U odnosu na pitanje pripajanja društva XX, koje nije javni isporučitelj vodnih usluga, Ministarstvo je zauzelo stav da nije potrebno provesti statusnu promjenu pripajanja toga društva društvu preuzimatelju na UP YY, ali da je potrebno prenijeti komunalne vodne građevine tom društvu preuzimatelju ako iste postoje.

Stoga se postavlja pitanje je li dovoljno da se između predmetnog društva i društva preuzimatelja sklopi ugovor o prijenosu dijela gospodarske cjeline koji se odnosi na komunalne vodne građevine na području Općine XX ili je predmetno društvo dužno provesti statusnu promjenu podjele s osnivanjem novog društva na koje bi se prenijele te komunalne vodne građevine, a koje društvo bi zatim bilo dužno pripojiti se društvu preuzimatelju? S druge strane, ukoliko su komunalne vodne građevine na području Općine XX u vlasništvu upravo navedene općine, postavlja se pitanje je li ta općina prethodno dužna s društvom preuzimateljem sklopiti ugovor ili je potrebno provesti drugačiji postupak prijenosa komunalnih vodnih građevina.

Odgovor

Ako su komunalne vodne građevine za javnu odvodnju na području općine XX u vlasništvu društva koje nije javni isporučitelj vodnih usluga u toj općini, u takvom bi slučaju trebalo primijeniti čl. 89. st. 4. ZVU. Međutim, kako se u jednom prethodnom sličnom slučaju zakomplicirao porezno-pravni tretman takvog prijenosa (prijenos s društva, kao obveznika PDV-a, na općinu koja nije obveznik PDV-a, pa opet prijenos na društvo, koje je obveznik PDV-a), preporuka je prijenos provesti, primjenom analogije iz čl. 89. st.1. ZVU i eventualno čl. 89. st. 2. ZVU. U tom smislu se preporučuje primijeniti jednu od dvije opcije:

1. ako Općina XX ne namjerava stjecati poslovne udjele u društvu preuzimatelju tada je dovoljno sklopiti ugovor između predmetnog društva koje nije javni isporučitelj vodnih usluga i društva preuzimatelja o prijenosu gospodarske cjeline, bez naknade; Općina XX već ima udjele u društvu preuzimatelju po osnovi ulaganja u vodne građevine za javnu vodoopskrbu
2. ako Općina XX namjerava stjecati poslovne udjele u društvu preuzimatelju temeljem prijenosa dijela komunalnih vodnih građevina za javnu odvodnju, potrebno je sklopiti trojni ugovor između društva koje nije javni isporučitelj vodnih usluga i Općine XX, s jedne strane te društva preuzimatelja na tom UP, s druge strane, o prijenosu gospodarske cjeline; takvim ugovorom predvidjeti povećanje temeljnog kapitala društva preuzimatelja i stjecanje poslovnih udjela Općine XX pod ograničenjima iz čl. 89. st. 2. ZVU; u takvom slučaju naša je preporuka da unaprijed skrenete pozornost Općini XX na odredbu članka 5. stavka 3. Uredbe o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga („Narodne novine“, broj 70/23) i na rizik da posljedica udovoljavanja tom zahtjevu može biti povećanje cijene vodnih usluga na području samo te jedinice lokalne samouprave. Odredba članka 5. stavka 3. predmetne Uredbe glasi: „Iznimno od stavka 1. te stavka 2. podstavaka 4. i 5. ovoga članka, ako se fiksni i/ili varijabilni dio cijena vodne usluge poveća, kao posljedica povećanja temeljnog kapitala, po osnovi prijenosa komunalnih vodnih građevina s jedinice lokalne samouprave na javnog isporučitelja vodnih usluga, taj povećani dio može se naplatiti samo na području te jedinice lokalne samouprave, u obliku dodatka izraženog u EUR/mj. i/ili EUR/m³.

Ako su komunalne vodne građevine za javnu odvodnju na području Općine XX u vlasništvu te Općine, tada:

3. Općina XX sklapa s društvom preuzimateljem ugovor o prijenosu komunalnih vodnih građevina u vlasništvo društva preuzimatelja (tu nema prijenosa gospodarske cjeline, jer jedinice lokalne samouprave nisu gospodarski subjekti i nemaju gospodarsku cjelinu), u skladu s člankom 89. st. 1. Zakona o vodnim uslugama; ako Općina XX optira stjecati poslovne udjele u društvu preuzimatelju temeljem prijenosa dijela komunalnih vodnih građevina za javnu odvodnju to je stjecanje ograničeno čl. 89. st. 2. ZVU i tada važi sve što je u točki 2. prethodnog odgovora napisano o ograničenom stjecanju poslovnih udjela i riziku koje takvo stjecanje nosi.